

О. А. Юрченко,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

ЗВІТНІСТЬ У ФОРМАТІ XBRL: ВИМОГИ ДО ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ

У сучасних умовах однією з головних конкурентних переваг господарюючого суб'єкта є наявність достовірної інформації, яка характеризує фінансово-господарську діяльність фірми та надає можливості для ефективного прийняття рішень. Система бухгалтерського обліку є основою інформаційного забезпечення прийняття рішень та інструментом збору, накопичення, узагальнення, систематизації та передачі облікових даних для задоволення інтересів зацікавлених стейкхолдерів. Розширення інтересів користувачів звітності диктує необхідність розробки та вдосконалення теоретичних основ фінансової звітності, що лежать в основі їхньої інформації, оскільки ефективність рішень залежить від якості джерел інформації, які використовуються для їх обґрунтування та прийняття.

Починаючи з 2020 року деякі вітчизняні суб'єкти господарювання подають фінансову звітність контролюючим органам у форматі XBRL. Такий підхід поширений у міжнародній практиці, але є абсолютно новим для українського бізнесу [1].

XBRL (eXtensible Business Reporting Language) є міжнародним стандартом для подання фінансової звітності за МСФЗ в електронному вигляді. Цей формат популярний у всьому світі, оскільки дозволяє обробляти великий обсяг якісних і кількісних показників. XBRL-формат заснований на взаємозв'язку між методичними даними, викладеними у таксономії і описаними поняттями.

Таксономію слід розуміти як систему класифікації, яку можна використовувати для ідентифікації та структурування облікової інформації, щоб зацікавлені користувачі могли її шукати та обробляти.

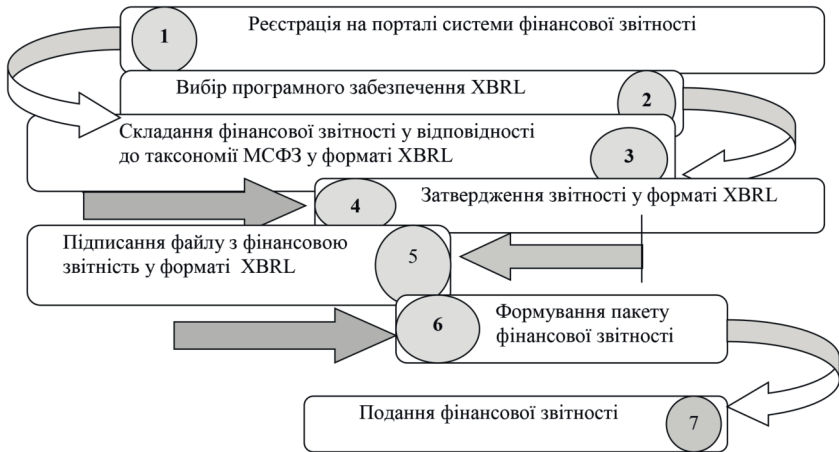
Таксономія UA XBRL МСФЗ — таксономія фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності в Україні, затверджена Міністерством фінансів України, яка адаптована до особливостей складання фінансової звітності в Україні і містить також звіт аудитора і звіт про управління [3].

На сьогодні звітувати у форматі XBRL проводять: підприємства, що становлять суспільний інтерес; публічні акціонерні товариства; суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність, пов'язані з видобутком корисних копалин на території України; підприємства, які здійснюють господарську діяльність за видами, перелік яких визначено постановою Кабінету міністрів №419 [5].

Таксономія фінансової звітності заснована на форматі XBRL полягає у відкритому електронному представленні статей фінансової звітності. Технічними перевагами XBRL є:

- введення та виведення даних здійснюються автоматично без додаткового перетворення;
- оптимізація витрат на процес формування статей фінансової звітності за рахунок автоматизації та стандартизації бізнес-процесів;
- порівняння облікових даних відбувається автоматично;
- зменшити час прийняття рішень на основі фінансових звітів, оскільки дані відстежуються автоматично;
- відсутність маніпуляції обліковими даними та зосередження уваги на їх аналізі;
- скорочення часу на підготовку та передачу відповідей контрагентам;

На рис. 1 зображено основні етапи формування та подання суб'єктами бізнесу електронної фінансової звітності у форматі XBRL.

Рис.1. Етапи формування та подання фінансової звітності у форматі XBRL

Джерело: розроблено автором

За порушення господарюючим суб'єктом порядку оприлюднення фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності у форматі XBRL разом з аудиторським висновком накладається штраф від 1000 до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (17 000 – 34 000 грн.). Повторне (протягом одного року) порушення карається штрафом від 2 000 до 3 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (34 000 – 51 000 грн.).

Отже, поява електронної звітності вимагає від суб'єктів бізнесу використання універсальних стандартів фінансової звітності. Однією з тенденцій розвитку звітності є використання популярного формату XBRL. За результатами проведеного дослідження визначено вимоги, розкриті переваги та етапи формування і подання фінансової звітності у форматі XBRL.

Список використаних джерел:

1. Застосування XBRL: що потрібно знати про новий стандарт звітування та як це працює у світі. *Бухгалтер&Закон.* №37–38. URL: https://bz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/BZ0118832
2. Калітенко Д. О. Аксономія та аналітична інтерпретація фінансової звітності підприємства суспільного інтересу URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/19_2_2018ua/5.pdf
3. Кулик В.А., Левченко З.М., Єрмолаєва М.В. Таксономія фінансової звітності за міжнародними стандартами *Науковий вісник Херсонського державного університету.* 2021. Вип. 41. С. 81-84. URL: <http://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/711/696>
4. Кулик В.А., Шпигун Є.О. Необхідність застосування розширеної мови ділової звітності (XBRL) у процесі формування звітності вітчизняних підприємств. Всеукраїнська науково-практична on-line конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки (м. Житомир, 10 травня 2016 р.). Житомир, 2016. С. 32–33.
5. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень: Закон України від 05.10.2017 № 2164-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>